

DA

DA

DA

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 29.4.2009
KOM(2009) 210 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET, EUROPA-PARLAMENTET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

**Opfølgning af ekspertgruppernes rapport om efterfølgende evaluering af det sjette
rammeprogram**

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET, EUROPA-PARLAMENTET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

**Opfølgning af ekspertgruppernes rapport om efterfølgende evaluering af det sjette
rammeprogram**

1. DEN OVERORDNEDE SAMMENHÆNG

I afgørelserne vedrørende det syvende rammeprogram for forskning¹ (EF og Euratom) fastsættes det, at det bør evalueres senest to år efter dets afslutning. Den efterfølgende evaluering af det sjette rammeprogram (2002-2006) blev foretaget af en ekspertgruppe på 13 medlemmer under ledelse af professor Ernst Rietschel, der er formand for Leibniz-Gemeinschaft. Evalueringen skulle vurdere det sjette rammeprograms grundlag, gennemførelse og resultater ud fra en bred vifte af dokumentation². De specifikke evalueringers resultater og henstillinger for FFC's direkte aktioner og IST-forskning blev tilbagerapporteret til ekspertgruppen.

Begge rammeprogrammer indeholder såkaldte direkte aktioner, der er aktiviteter inden for forskning og udvikling (FoU), som gennemføres af Europa-Kommissionens Fælles Forskningscenter (FFC). FFC og dets styrelsesråd nedsatte et ekspertpanel, som under ledelse af Sir David King³ forelagde sin rapport i september 2008. Selvom Kommissionen allerede har reageret⁴ på konklusionerne i rapporten og det store og hele tilslutter sig henstillingerne, finder den det nyttigt at henlede opmærksomheden på denne særlige evaluering af FFC i forbindelse med den generelle vurdering af hele det sjette rammeprogram, eftersom Kommissionen anser den for at være referenceevalueringen af FFC (se bilag).

Den efterfølgende evaluering af det udvalgte forskningstema "informationssamfundets teknologier" (IST) under det sjette rammeprogram blev gennemført af en ekspertgruppe, der havde Esko Aho som formand. Kommissionen hilste rapporten velkommen og fremlagde i september 2008 i en meddelelse⁵ til de institutionelle aktører sin umiddelbare reaktion på

¹ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1982/2006/EF af 18. december 2006 om Det Europæiske Fællesskabs syvende rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration (2007-2013). 2006/970/Euratom: Rådets afgørelse af 18. december 2006 om Det Europæiske Atomenergifællesskabs (Euratom) syvende rammeprogram for forskning og uddannelse på det nukleare område (2007-2011).

² Yderligere oplysninger om den dokumentation og metode, ekspertgruppen har anvendt til at evaluere RP6, kan findes i evalueringsrapporten på:
http://ec.europa.eu/research/reports/2009/pdf/fp6_evaluation_final_report_en.pdf

³ Efterfølgende evaluering, Det Fælles Forskningscenters direkte aktioner i det sjette rammeprogram (2002-2006), endelig rapport september 2008.

⁴ Efterfølgende evaluering af de direkte aktioner under det sjette rammeprogram for forskning og teknologisk udvikling samt demonstration gennemført af det Fælles Forskningscenter, SEC(2008)3105. KOM(2008) 533.

⁵ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2008:0533:FIN:DA:PDF>.

henstillingerne. Den foreslog at gøre dem til genstand for en bred drøftelse af den europæiske politik for innovation inden for informations- og kommunikationsteknologi⁶.

2. INDLEDNING

Hovedformålene med det sjette rammeprogram (2002-2006) og dets særprogrammer var at integrere, styrke og strukturere det europæiske forskningsrum. Der var afsat et budget på 19 235 mia. EUR, hvilket gjorde det til et af verdens mest omfattende forskningsprogrammer, og det er en krævende opgave af evaluere det.

Kommissionen har for nylig modtaget ekspertgruppens rapport, som har fastlagt en målestok hvad angår sat en ny standard for omfanget og kvaliteten af den anvendte dokumentation samt mængden af detaljer.

Rapportens resultater, konklusioner, henstillinger og syn på rammeprogrammernes fremtid yder et værdifuldt bidrag til udarbejdelsen af fremtidige politikker og opfølgende evaluering, navnlig midtvejsevalueringen af det syvende rammeprogram og udformningen af det ottende rammeprogram, der bliver iværksat i 2014.

Formålet med denne meddelelse er på åben og gennemsigtig vis at reagere på de problemer, der blev bragt op i den efterfølgende evaluering, og forelægge, hvilke foranstaltninger Kommissionen agter at træffe eller allerede har truffet for at løse dem, men samtidig at drøfte de problemer, der ikke findes nogen oplagt eller øjeblikkelig løsning på.

Det er indlysende, at en række af de problemer, der blev bragt op i evalueringsrapporten, særlig vedrørende rammeprogrammernes udformning og indhold samt finansielle bestemmelser ikke kan behandles og gennemføres af Kommissionen alene, men kræver fælles engagement fra en større gruppe aktører, herunder medlemsstaterne, Rådet og Europa-Parlamentet.

3. SVAR PÅ HENSTILLINGERNE

1. Inden Kommissionen stiller forslag til det ottende rammeprogram, bør den analysere og forelægge dokumentation for rammeprogrammets nuværende og fremtidige grundlag både for helheden og på mikroniveau. Antallet af målsætninger for rammeprogrammet bør være i overensstemmelse med Kommissionens og andre aktørers forudsætninger for at nå disse målsætninger.. Kommissionen bør dokumentere og tydeliggøre høringsprocessen for udformningen af rammeprogrammet for helheden såvel som i arbejdsprogrammerne.

Kommissionen er enig i henstillingens overordnede hensigt.

Forberedelsen og udformningen af forslaget til det ottende rammeprogram vil blive fremsat efter en bred, åben og gennemskelig høring af aktørerne. Der vil blive fastlagt en detaljeret analyse af dets berettigelse i konsekvensanalysen, der vedlægges forslaget til et ottende rammeprogram.

⁶ KOM(2009) 116; "En europæisk strategi for forskning og udvikling samt innovation på ikt-området: Raising the Game"(http://ec.europa.eu/information_society/tl/research/documents/ict-rdi-strategy.pdf)

Virkeliggørelsen af et europæisk forskningsrum har siden 2003 været det overordnede mål for EU's forsknings- og udviklingspolitik og rammeprogrammerne, hvilket sandsynligvis fortsat vil være tilfældet.

Rammeprogrammet vil i stigende grad skulle tage hensyn til partnerskabet med medlemsstaterne som fastsat i Ljubljana-processen⁷ og den alment accepterede 2020-vision⁸ for det europæiske forskningsrum: skabelsen af et indre, europæisk marked for videnskabelig viden og teknologi, større koordinering af forskningsaktiviteter og politikker samt større fokus på programmer og politikker, der kan løse store samfundsmæssige udfordringer såsom energi, miljø, klima, sundhed, aldring og bæredygtig udvikling. Det kan lede til udfordringer som for eksempel at finde nye måder at mobilisere ressourcer på gennem partnerskaber. Det sigter også mod at støtte og styrke gennemførelsen af de fem initiativer, der blev iværksat i 2008, inden for det europæiske forskningsrum, navnlig forskerpartnerskaber, strategier for internationalt forskningssamarbejde og tilgange baseret på fælles programlægning.

2. *Et rammeprogram skal imidlertid gøre mere end blot at afspejle, hvad de deltagende støttemodtagere eller andre interessenter forventer af det i begyndelsen. Det skal være fleksibelt nok til at kunne udvikles og forandres. Rammeprogrammet bør ikke blive en erstatning for medlemsstaternes FTU-politikker eller for løsninger på andre lokale problemer, men bør synkroniseres bedre med nationale forskningsbestræbelser med henblik på at styrke og strukturere det europæiske forskningsrum. Det bør også bevidst undgå monopol. På nuværende tidspunkt deltager Kommissionen og rammeprogrammet i næsten alle europæiske FTU-samarbejder, og man løber derved en risiko for ensformighed i tankegang og ideer, hvilket modarbejder fordelene ved mangfoldighed inden for det europæiske forskningssystem.*

Kommissionen er i vid udstrækning enig i henstillingerne og i nødvendigheden af at målrette og koordinere Fællesskabets og de nationale forskningsbestræbelser for at styrke og strukturere det europæiske forskningsrum.

Ønsket om bedre synkronisering på politisk plan og på programplan er i høj grad begrundelsen for nødvendigheden af stærke og varige partnerskaber inden for det europæiske forskningsrum mellem Kommissionen og medlemsstaterne under Ljubljana-processen. På politisk plan sker dette gennem den åbne koordineringsmetode og gennemførelsen af Fællesskabets initiativer fra 2008 inden for det europæiske forskningsrum.⁹ På programplan og med udgangspunkt i erfaringerne fra initiativerne under ERA-NET og artikel 169 har Kommissionen foreslået en tilgang baseret på fællesprogramlægning.

Rammeprogrammet er bestemt ikke en erstatning for national støtte, men skal sikre europæisk merværdi uafhængigt af projektets størrelse og omfang og det anvendte instrument.

⁷ Rådet (konkurrenceevne) af 30. maj 2008 lancerede Ljubljana-processen til bedre politisk styring af det europæiske forskningsrum. På nuværende tidspunkt er der ved at blive oprettet fem partnerskaber mellem Kommissionen og medlemsstaterne: karrieremuligheder og forskermobilitet, forvaltning af intellektuelle ejendomsrettigheder for videnovertførsel, fællesprogrammer mellem medlemsstaterne, fælleseuropæisk forskningsinfrastruktur samt internationalt videnskabeligt og teknologisk samarbejde.

⁸ 2020-visionen for det europæiske forskningsrum blev vedtaget af Rådet (konkurrenceevne) den 2. december 2008.

⁹ http://ec.europa.eu/research/era/specific-era-initiatives_en.html.

Antydningen af, at Kommissionen og rammeprogrammet har et monopol inden for europæisk forskning, understøttes ikke af dokumentationen. Institutioner og aktiviteter som CERN, EUREKA, ESF og COST er blot en række af de fælleseuropæiske og multilaterale organer, der i dag støtter det europæiske forskningssystem.

3. Betegnelsen "tredjeland" skal opgives, da den hindrer strategisk tænkning. Den bør erstattes af tre strategier: EU-rammeprogrammets samarbejde med udviklingslande, samarbejde med økonomier i vækst og samarbejde med industrilande uden for EU. Budgettet for samarbejde med de større, eksisterende økonomier (såsom USA og Japan) og nye økonomier (herunder Indien, Kina og Brasilien) bør forøges kraftigt, og strategierne skal tilpasses med henblik på at styrke mobiliteten i forhold til disse lande samt at inddrage dem som partnere i rammeprogrammets hovedaktiviteter, hvorved kvaliteten hæves og formålet med det europæiske forskningsrum styrkes. Rammeprogrammets aktiviteter hvad angår samarbejde med udviklingslande bør fokusere på temaer og teknologier, der er af betydning for udvikling, samt der hvor EU's forskere er førende på verdensplan.

Betegnelsen "tredjeland" dækker de lande, som ikke deltager fuldt ud i rammeprogrammet, herunder lande uden for EU og lande, der hverken er medlem af EU eller associeret med rammeprogrammet.

Kommissionen erkender, at betegnelsen har sine ulemper, men mener ikke, den har været en hindring for mere målrettet og nuanceret tankegang vedrørende strategiske forskningspartnerskaber med de omtalte tre landetyper¹⁰. Det vil ikke nødvendigvis bidrage til større klarhed eller forenkling at erstatte betegnelsen med yderligere klassificering. Kommissionen ønsker desuden at fremhæve vigtigheden af gennem rammeprogrammerne fortsat at fokusere på ekspertise inden for internationalt samarbejde, mens der samtidig lægges vægt på de særlige forskningsbehov, der er konstateret af partnerlandene samt at fremme støtte til opbygning af forskningskapacitet gennem andre finansieringskilder.

Kommissionen er enig i, at det er nødvendigt at skabe et klarere fokus for samarbejdet med "tredjelande", som omhandlet i den nylige meddelelse om en strategisk ramme for Europas internationale samarbejde om videnskab og teknologi.¹¹ Kommissionen støtter helhjertet behovet for en stigning i støtten til forskningspartnerskaber med udviklede lande for på denne måde at styrke forbindelsen til den bedste forskning på verdensplan. Praktiske vanskeligheder skal imidlertid overvindes, før dette bliver en realitet.

Flere tiltag inden for det syvende rammeprogram viser vejen frem:

- specifikke internationale samarbejdsaktioner har vist sig effektive til at støtte partnerskaber omkring fælles udfordringer, særlig hvad angår økonomier med vækst og udviklingslande, f.eks. har man iværksat koordinerede indkaldelser med strategiske partnere som Rusland og Indien
- med henblik på etableringen af et strategisk partnerskab med medlemsstaterne, navnlig "opdyrkning af det strategiske samarbejde med centrale tredjelande ved geografisk og

¹⁰ I virkeligheden er der følgende kategorier: "associerede lande", "lande, der er omfattet af naboskabspolitikken" (Middelhavsområdet og Østeuropa)" og "strategiske lande", den sidstnævnte med tematisk fokus, heriblandt globale udfordringer, udviklingsmålsætninger osv.

¹¹ KOM(2008) 588, "En strategisk ramme for Europas internationale videnskabelige og teknologiske samarbejde", s. 7.

tematisk målretning", har man oprettet et nyt strategisk forum for internationalt V&T-samarbejde.

- gensidig åbning af programmer såsom inden for sundhedsområdet mellem EU og USA

4. Der bør indføres et nyt "bottom-up koncept" (inspireret af NEST i det sjette rammeprogram) for at undersøge forskningsretninger og nye samarbejdsmetoder. Konceptet bør være kendetegnet ved hurtighed og risikovillighed, og "videnskabelig topkvalitet" bør være det eneste kriterium for udvælgelse.

Der lægges meget større vægt på frontlinjeforskning i det syvende rammeprogram, og "bottom-up tankegang", som NEST var pioner for, er et afgørende princip for Det Europæiske Forskningsråd, og det dækker alle områder inden for videnskab og teknologi, herunder samfundsvidenskab og humaniora. Det Europæiske Forskningsråds støtte til hovedinvestigatorer og individuelle hold er en ændring i tilgangen i forhold til det forskningssamarbejdet, som NEST stod for.

Eftersom samarbejdsordninger kan være et effektivt middel til at fremme tværfaglig frontlinjeforskning gennem tværeuropæiske partnerskaber, er der, som supplement til Det Europæiske Forskningsråd, indarbejdet forskning efter NEST-principperne som en del af alle det syvende rammeprograms forskningstemaer. Heraf kan nævnes initiativet "fremtidige og fremspirende teknologier" (FET proactive) under IKT's forskningstema, der har til hensigt at samle ressourcerne omkring visionære og udfordrende langsigtede målsætninger, der har stort fremtidspotentiale.

Kommissionen anerkender, at det kan være nødvendigt med større opmærksomhed for at sikre, at kombinationen af midler til fremme af frontlinjeforskning for både individuelle hold og tværeuropæiske partnerskaber fungerer effektivt over hele rammeprogrammets spektrum. Overvejelser omkring, hvordan man styrker frontlinjeforskning i stil med NEST bør ikke begrænses til målrettet forskning inden for specifikke tematiske målsætninger, men bør også omfatte "bottom-up", "tværtematisk" og tværfaglig forskning.

5. SMV'ers deltagelse i forskningsprogrammerne er vigtigt og bør tilskyndes. Imidlertid bør nyttevirkningen af et samlet mål på 15 % tages op til fornyet overvejelse til fordel for fremgangsmåder, der svarer bedre til den relevante dynamik inden for erhvervslivet.

Kommissionen finder, at SMV'er bør tilskyndes til at deltage i rammeprogrammet, herunder inden for forskningstemaerne. Det samlede mål på 15 % afspejler den vægt, de medansvarlige for lovgivningen lagde på spørgsmålet, og det var aldrig hensigten, at det skulle være et mål i sig selv. Regionale og lokale programmer og deres partnere passer ofte bedre til SMV'ernes karakter og behov.

Under mange rammeprogrammer er der ydet en vedvarende indsats, som på nuværende tidspunkt omfatter en tværtjenstlig projektgruppe for at få et overblik over SMV'ers deltagelse og fastsætte særlige bestemmelser, der er tilpasset deres særlige behov. En stor succes omfatter Eurostars-programmet, der er et fælles initiativ mellem EUREKA og det syvende rammeprogram med henblik på at yde støtte til markedsorienteret forskning med aktiv deltagelse af forskningsintensive SMV'er.

Der er en detaljeret undersøgelse undervejs, der ser på, hvilke fordele SMV'er opnår ved at deltage i rammeprogrammerne, herunder de særlige bestemmelser under særprogrammet "Kapasitet". Undersøgelsen har desuden til hensigt at tilvejebringe øget viden om arten af SMV-forskningsaktiviteter inden for rammeprogrammet, herunder høj-, mellem- og lavteknologiske SMV'er, med henblik på at strømline støtten til SMV'er i fremtidige rammeprogrammer.

6. *Ekspertgruppen anbefaler at fortsætte ESFRI-processen, herunder dens køreplan og fremtidsforskning, idet den erkender, at rammeprogrammets aktiviteter til støtte for forskningsinfrastruktur, der er til gavn for flere områder, har vist sig at være meget effektive.*

Kommissionen vil fortsat støtte aktiviteterne i Det Europæiske Strategiforum for Forskningsinfrastrukturer (ESFRI). ESFRI spiller en vigtig rolle i strategiudvikling, navnlig gennem dets køreplan for nye europæiske forskningsinfrastrukturer (ERI). Dette bør suppleres med medlemsstaternes udvikling af nationale køreplaner samt ved forøget koordinering af forskningsinfrastrukturer på verdensplan. Det er i overensstemmelse med Fællesskabets indsats på dette område. Særligt inden for det syvende rammeprogram målrettes en ny aktion med det formål at udvikle næste generation af infrastrukturelle forskningsanlæg (opførelse – forberedelsesfasen) mod ESFRI-køreplanen.

Kommissionen supplerer dette med en ny juridisk ramme for ERI'er, hvilket vil fremme og fremskynde beslutningsprocessen.

Kommissionen anerkender effektiviteten af infrastrukturer, der tjener flere områder, såsom de IKT-baserede infrastrukturer. Den vil fortsat yde stor støtte til deres fremtidige videreudvikling, idet der tages højde for deres hurtige teknologiske udvikling, verdensomspændende karakter såvel som rådgivningen fra fora såsom eIRG¹².

7. *Der skal træffes foranstaltninger for at øge antallet af kvindelige deltagere i rammeprogrammets projekter betydeligt ved hjælp af mere proaktive fremgangsmåder såsom (gen)indførelse af særlige ligestillingstiltag ud fra kvalitetskriterier som betingelse for finansiering af større instrumenter. Der skal systematisk og kontinuerligt indsamles statistikker, der skal analyseres og overvåges, og der må træffes foranstaltninger, hvis der ikke er sket fremskridt i retning af ligestilling.*

Kommissionen støtter kravet om større ligestilling mellem kønnene blandt europæiske forskere. Den tøver imidlertid med at slå ind på den retning, ekspertgruppen foreslår. Rammeprogrammet bør fungere som eksempel på god praksis og fastsætte standarder. Andelen af kvinder i rammeprogrammet er dog allerede højere end generelt i nationale programmer, og der er grænser for, hvad rammeprogrammet kan udrette alene. Grundlaget for enhver kommende aktion skal baseres på en bedre indsamling og analyse af statistikker over kønsfordelingen blandt forskere. Det er nødvendigt med flere "bottom-up"-tilgange i samarbejde med medlemsstaterne og andre politikområder, der har indflydelse på ligestilling, og her er et godt eksempel det europæiske kodeks for bedste praksis for kvinder i IKT¹³, der i samarbejde med den europæiske IKT-industri søger at skabe betingelser, der kan tiltrække og fastholde kvinder.

¹² Refleksionsgruppen vedrørende e-infrastruktur: <http://www.e-irg.eu>

¹³ http://ec.europa.eu/information_society/activities/itgirls/doc/code.pdf

8. Det er af afgørende betydning for Europas fremtidige videnskabelige og teknologiske fremdrift og konkurrenceevne at sikre, at unge anser forskning for at være et attraktivt karrierevalg. En måde at gribe dette an på kunne være at målrette rammeprogrammet bedre mod at tage fat på vigtige globale behov og udfordringer. Andre muligheder kunne være at fremme mobiliteten for unge, europæiske forskere samt at åbne op for, at flere studerende og unge forskere fra lande i forskningsvækst kan studere og arbejde i Europa.

Kommissionen er enig i, at det er nødvendigt at tiltrække unge til en karriere inden for videnskab og teknologi. Rocard-rapporten om videnskabspædagogik¹⁴ viser tydeligt en faldende interesse for videnskabelige studier hos de yngre generationer, og en af dens konklusioner er, at det er nødvendigt med en radikal ændring af undervisningsmetoderne i de videnskabelige fag.

Løsningerne skal findes i medlemsstaterne samt på EU-plan og vil involvere forskellige politikområder og en lang række aktører.

Det syvende rammeprogram har allerede øget fokus på vigtige globale behov og udfordringer, hvoraf et eksempel er teknologier for vedvarende energi inden for den strategiske energiteknologiplan (SET). Fælles teknologiinitiativer er en tilgang baseret på fælles programlægning og opbygning af globale partnerskaber inden for den nye, internationale V&T-strategi og er alle rettet mod vigtige globale behov og udfordringer.

Forskermarkedet er også et område, hvor der er sket fremskridt. Det seneste europæiske forskerpartnerskab sigter mod nationale og europæiske politiske foranstaltninger, der skal gøre Europa mere attraktivt hvad angår forskerkarriere og mobilitet. Yderligere arbejde med at anvende principperne i det europæiske charter for forskere og adfærdskodeksen for ansættelse af forskere hvad angår forskningsinstitutionerne vil være med til at skabe bedre forskerkarrierer og reel konkurrence. Kommissionen forventer også, at eleverne på sekundærtrinnet gøres opmærksomme på muligheden for en forskerkarriere, når der skal vælges uddannelsesretning.

Hvad angår spørgsmålet om at tilskynde unge forskere til at studere og arbejde i Europa henviser Kommissionen til de helt konkrete fremskridt med nyskabelser som "forskervisum", der giver en speciel opholdstilladelse for forskere fra tredjelande. Samtidig er det vigtigt at undgå videnskabelig hjerneflugt. Formålet er at fremme en sand udveksling, herunder en hjemvendelsesfase i tredjelandet for at opbygge landets institutioner og på samme tid at skabe forbindelser med langsigtede, gensidige gevinster.

9. Administrationen af rammeprogrammet kræver en gennemgribende revision, ikke lappeløsninger. Kommissionen bør søge ekstern bistand til at gennemgå dens procedurer, herunder dens finansielle kontrolprocedurer med særlig fokus på at reducere den tid, det tager at indgå en kontrakt, med 50 % og at basere kontrakterne på pris frem for omkostninger, så omkostningerne ikke længere skal revideres, eventuelt med undtagelse af et mindre antal projekter. Når Kommissionen støtter videnskabelige projekter, bør den fortsætte overgangen fra kontraktbaseret støtte til tilskud.

Kommissionen er opmærksom på vigtigheden af administration og forenkling, navnlig i

¹⁴ http://ec.europa.eu/research/science-society/document_library/pdf_06/report-rocard-on-science-education_en.pdf

forbindelse med de to konkrete problemer, der blev fremhævet af ekspertgruppen. Forenkling har været en af det syvende rammeprograms vigtigste målsætninger, og resultaterne er beskrevet i den seneste statusrapport for det syvende rammeprogram, f.eks. i forhold til deltagergarantifonden, som har gjort det muligt at afskaffe forhåndskontrollen af finansiel levedygtighed, forelægge retlige dokumenter en gang for alle gennem det fælles registreringssystem og anvende nye elektroniske værktøjer, der gør det lettere at forhandle kontrakter.

Som beskrevet i statusrapporten er Kommissionens mulighed for forenkling begrænset af de gældende retlige rammer. Den gennemgribende revision, som foreslås i rapporten, kunne opnås ved hjælp udefra til at revidere procedurene, men det vil også kræve en fælles indsats sammen med lovgiveren, budgetmyndigheden og revisionsretten at ændre de overordnede juridiske, finansielle og kontrolmæssige rammer. Dette bør sigte mod at skabe ligevægt mellem enkelhed og reduktion af de bureaukratiske hindringer på den ene side og forsvarlig økonomisk forvaltning og ansvarlighed på den anden.

En meddelelse fra Kommissionen om forenkling er planlagt i 2010, hvilket vil være en anledning til at drøfte disse spørgsmål og til at tage den løbende dialog mellem lovgivningsmyndigheden og revisionsretten i betragtning under hensyntagen til begrebet acceptabel fejlrisiko¹⁵.

10. Kommissionen bør udvide sin evalueringskultur betydeligt med henblik på at måle og påvise virkningerne af rammeprogrammet. Indtil nu har evalueringerne af rammeprogrammet for det meste fokuseret på planlægning og strukturering af det seneste program. Der er en betydelig mangel i vores viden om rammeprogrammets virkning over tid og i den bredere sammenhæng (hvad angår institutioner, discipliner og teknologier, industri, samfundet som helhed og politik) Mens den programorienterede form for evaluering, der fremmes af Kommissionens interne regler, naturligvis er vigtig, er det vanskeligt at få en bedre forståelse for rammeprogrammets virkning uden samtidig at overveje disse øvrige aspekter.

Kommissionen erkender, at der er behov for at gennemføre flere undersøgelser af rammeprogrammets virkning både på langt sigt og rent strukturelt (på institutioner, industrien, medlemsstaterne osv.), og den har allerede taget skridt til at sikre, at dette iværksættes.

Det er afgørende at opnå støtte fra medlemsstaterne til at forstå de langsigtede virkninger. EUFORDIA-gruppens¹⁶ seneste konsekvensanalyser og konference har i rette øjeblik kastet lys over, hvad, der kan opnås gennem ad hoc initiativer, som Kommissionen vil fortsætte med at yde betydelig støtte til.

¹⁵ På grundlag af meddelelsen KOM(2008)866 af 16.12.2008 "På vej mod en fælles forståelse af begrebet acceptabel fejlrisiko"

¹⁶ Europæisk forum for konsekvensanalyse af forskning og udvikling.

4. PERSPEKTIVER

Dette svar på evalueringen af det sjette rammeprogram indgår i en fornyet og styrket forpligtelse fra Kommissionens side til at berette om rammeprogrammernes gennemførelse, fremskridt og resultater.

Sammen med det igangværende arbejde omfatter rapporteringerne og evalueringerne den nyligt offentliggjorte overvågningsrapport for det syvende rammeprogram¹⁷, statusrapporten for det syvende rammeprogram og midtvejsevalueringen af det syvende rammeprogram i 2010.

Den efterfølgende evalueringsrapport for det sjette rammeprogram og Kommissionens svar såvel som de specifikke rapporter om FFC's direkte aktioner og IST-forskningen vil være hovedelementer, der vil blive inddraget i midtvejsevalueringen for det syvende rammeprogram. Det vil ikke blot være med til at sikre bedre kontinuitet og mere dybtgående forståelse for de undersøgte spørgsmål, men også et stærkere sammenkædning mellem evaluering på den ene side og politikudformning og politiske beslutningsprocesser på den anden. I sidste ende vil det være med til at tilpasse det nuværende rammeprogram og udformningerne af rammeprogrammerne for at bidrage til etableringen af det europæiske forskningsrum: et indre, europæisk marked for videnskabelig viden og teknologi, som højner den videnskabelige og teknologiske ekspertise ved hjælp af større konkurrence og på samme tid bidrager til koordinering af forskningsaktiviteter, programmer og politikker i Europa, der mere effektivt kan løfte store samfundsmæssige udfordringer.

¹⁷ http://ec.europa.eu/research/reports/2009/pdf/first_fp7_monitoring_en.pdf

Bilag

En uafhængig evaluering af Det Fælles Forskningscenters (FFC) direkte aktioner inden for det sjette rammeprogram

Den efterfølgende evaluering af FFC under det sjette rammeprogram af et panel under ledelse af Sir David King omhandler alle direkte aktioner inden for rammeprogrammet og forelægger resultaterne for FFC-særprogrammerne. Den giver Kommissionen og FFC henstillinger til fortsat forbedring af deres videnskabsbaserede støtte til politikker.

I stedet for at evaluere præstationen for hver enkelt af de syv FFC-institutter lagde panelet vægt på at anskue og evaluere FFC som en helhed, idet der blev fokuseret på dets væsentligste kompetenceområder i henhold til strukturen i det sjette rammeprogram's flerårige arbejdsprogram. De tematiske resultater er blevet evalueret på baggrund af anlægsbesøg og parallelle skrivebordsundersøgelser af baggrundsmateriale stillet til rådighed af FFC. Panelet lagde særlig vægt på forskningsaktiviteternes kvalitet, såvel som på kvaliteten af gennemførelse og ledelse og på realiseringen af de fastsatte mål. Yderligere indhentede det oplysninger fra FFC's kundeundersøgelser gennemført af et eksternt analysefirma.

Den overordnede vurdering af FFC's ydeevne og resultater under det sjette rammeprogram er positiv, idet der konkluderes, at FFC har undergået en stor transformation igennem de seneste 10 år, hvorved den har styrket sin position som en uundværlig kilde til viden og ekspertise til støtte for EU's politiske dagsorden. Den ydede støtte til videnskab og politik betegnes som god, meget god og sommetider fremragende. Panelet bemærkede en fortsat forbedring af FFC's kundeorientering fra det femte rammeprogram til det sjette rammeprogram lige siden vedtagelsen af det nye kommissorium for FFC i 1998. Det anerkender FFC's strategiske ramme: en overbevisende opgavebeskrivelse, værdierklæring og regelmæssig intern evaluering. For at fuldende den strategiske ramme og for at hæve organisationens niveau hvad angår myndighedsbetjening understreger panelet, at FFC har brug for at etablere en langsigtet vision og en overordnet virksomhedsstrategi. Hvad angår dette højnede serviceniveau finder panelet, at FFC har den rette videngrundlag og de rette kvalifikationer til aktivt at gribe ind i relevante politiske processer.

Den positive evaluering af FFC's gennemførelse af de direkte aktioner under det sjette rammeprogram i forhold til kundeorientering, kvalitet og virkning modtages positivt. Kommissionen glæder sig over resultaterne og den høje analysekvalitet i rapporten såvel som tendensen i dens henstillinger. Den anerkender styrelsesrådets rolle i diskussionen om de hurtige resultater og glæder sig over de positive reaktioner fra forskersamfundet¹⁸, hvilket vil være med til at styrke FFC's position yderligere som Kommissionens interne leverandør af videnskabelig støtte og rådgivning.

Kommissionen accepterer helhjertet henstillingerne i rapporten og er indstillet på at etablere en overordnet virksomhedsstrategi for FFC inden midtvejsevalueringen af det syvende rammeprogram. Det endelige mål er en optimal udnyttelse af FFC's videnbase til støtte for EU-politikker såvel som en klar position for FFC i diskussionerne om videnskab,

¹⁸ "Dismal no more: Europe's Joint Research Centre should be empowered to stimulate other EU institutions" i: *Nature* 457, 357-358 (22 Januar 2009).

videnskabspolitik og forskning inden for EF- og Euratom-rammeprogrammerne Inden for FFC vil det også medvirke til videre integration og koordination på tværs af institutterne.

Under det syvende rammeprogram begyndte FFC med udgivelsen af FFC's referencerapporter at anlægge en mere proaktiv tilgang i dets støtte til politikker Disse FFC-rapporter bidrager til debatten om vigtige sociale spørgsmål, der er af stor betydning for både de europæiske politiske beslutningstagere og borgerne, hvilket er i tråd med henstillingerne. I betragtning af FFC's samlede viden og ekspertise samt dets tætte kontakt med forskersamfundet er det godt rustet til at være opmærksom på nye problemer. På denne baggrund støtter Kommissionen FFC i at tage denne udfordring op ved at udforme en virksomhedsstrategi, der samtidig er rettet mod udviklingen af den ønskede, mere proaktive tilgang i støtten til den politiske beslutningsproces.